በሀይማኖት ጉዳይ
በትምህርት ተቋማት
የሚከሰቱ ችግሮችን ለመከላከልና ለመፍታት

(ከው ዛዛ፣ የቆረበ)

ትምህርት ሚኒስቴር

ግንቦት 1999

መግቢያ

የኢትዮጵያ ሕዝብ ለዘመናት ተቀፍድዶ ከኖረበት ኢፍትሐዊና ኢዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ነፃ ወጥቶ በሕዝቦች መፈቃቀድ በተመሠረተች ኢትዮጵያ ዜጐች ሰብዓዊና ዴሞክራሲያዊ መብቶቻቸው ተረጋግጠው በነፃነት እንዲኖሩ ያስቻሉ ርምጃዎች ተወስደዋል።

የኢትዮጵያ ብሔር ብሔረሰቦችና ሕዝቦች መክረውና ወድደው ያፀደቁት የኢፌዲሪ ሕገመንግሥትም የዜጎች መብቶች የተረጋገጡበት የሕጎች ሁሉ የበላይ ሕግ ሆኖ ሥራ ላይ ከዋለ ወዲህ በርካታ ዴሞክራሲያዊ ድሎች ተገኝተዋል።

ሀገራችንን ከድህነት ማጥ በማውጣት አስተማማኝ ፍትሕ ዴሞክራሲና መልካም አስተዳደር የሠፈነባት ቀጣይነት ያለው ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ዕድገት የተረጋገጠበት ሀገር እንድትሆን በመደረግ ላይ ካሉ ጥረቶች አንዱ የሕዝባችንን አቅም በትምህርትና ሥልጠና ማጎልበት ነው።

በሕገ መንግሥት አንቀጽ 90 የተጠቀሱ የትምህርት መብቶች እንዲከበሩ መጠነ ሰፊ ሥራዎች ተሠርተዋል። ውጤትም ተገኝቶባቸዋል።

የትምህርትና ሥልጠና ተቋማት ወጣቱ ዕውቀት የሚቀስምባቸው በመልካም ሥነ ምግባር የሚታነጽባቸውና በሀገርና በሕዝቦች ፍቅር የሚገነባባቸው ማዕከላት ናቸው። በነዚህ ተቋማት የሚካሄደው የመማር ማስተማር ሂደት በፖሊሲው

ዓላማዎች ሥር በ2.2.7 እንደተመለከተው ከማናቸውም [illegible]ኖት፣ [illegible] [illegible]ለም፣ [illegible] ወገንተኝነት [illegible] (secular) [illegible]ነው።

የትምህርት ተቋማት ሁሉም ዜጎች በእኩልነት የሚስተናገዱባቸው ማዕከላት በመሆናቸው የሁሉም ሕገመንግሥታዊ መብቶች በእኩልነት የሚከበሩበቻው ናቸው።

በግላቸው የፈለጉትን ሃይማኖት ወይም እምነት የሚከተሉ ዜጐች በትምህርት ተቋማት በግላቸው እምነታቸውን የመከተል መብት እንዳላቸው ሁሉ የሌሎችንም የእምነት ነፃነትና መብት ማክበር ይጠበቅባቸዋል።

በትምህርት ተቋማት የማንም ወገን ሃይማኖታዊ ሥርዓት ሊከናወን ስለማይገባ በት/ቤቶች ወይም በትምህርት ተቋማት ሃይማኖትን መሠረት ያደረጉ የአለባበስ፣ [illegible]፣ የአመጋገብ ወዘተ ሥርዓቶች ሊካሄዱ [illegible]ም።

በመሆኑም በትምህርት ቤቶች ወይም በትምህርት ተቋማት በሃይማኖት ምክንያት ችግር እንዳይፈጠር ለመከላከልና የሁሉንም ሃይማኖትና እምነት ነፃነት በእኩልነት ለማስከበር የሚከተለው መመሪያ ወጥቷል።

1. ዓላማ

1.1 ት/ቤቶችና የትምህርት ተቋማት ሠላማዊ የመማር ማስተማር ሂደት የሚከናወንባቸው በመሆናቸው ጤናማ የመማር ማስተማርን ሂደት የሚያውኩ ከሃይማኖትና እምነት ጋር የተያያዙ ችግሮች እንዳይከሰቱ ለመከላከል፣

1.2 ት/ቤቶችና የትምህርት ተቋማት ወጣቱ ዕውቀት የሚገበይባቸው በመልካም ሥነምግባር የሚታነጽባቸው ማዕከላት እንደመሆናቸው ከማንኛውም [redacted] secular [redacted]

1.3 በሕግ መንግሥቱ የተረጋገጡ የብሔር፣ ብሔረሰቦች፣ የሃይማኖት ወዘተ ነፃነትና እኩልነት በማንኛውም ቦታ መረጋገጥ ያለባቸው በመሆኑ በትምህርት ተቋማት ይህንኑ ሕገ መንግሥታዊ መብት ለማስከበር፣

ከሃይማኖትና ከአምልኮ ጋር የተያዙ በግል ከማምለክ ባለፈ ማናቸውም የቡድን እንቅስቃሴዎች፣ በአብዛኛው የሃይማኖቶችን የማንፀባረቅ መግለጫዎች በት/ቤት ወይም በትምህርት ተቋም እንዳይከናወኑ ይህ መመሪያ ወጥቷል።

2. አጠቃላይ

2.1 የኢትዮጵያ ብሔር ብሔረሰቦችና ሕዝቦች በጋራ መክረው ባፀደቁት የኢፌዲሪ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 27 የተደነገገው የሃይማኖት እኩልነት በትምህርት ቤቶችና በትምህርት ተቋማትም የተረጋገጠ ነው።

2.2 ማንኛውም ሰው የፈለገውን ሃይማኖት /እምነት በግሉ የመከተል መብት አለው። በትምህርትና ሥልጠና ፖሊሲ በዓላማ ሥር በ2.2.7 ትምህርት ከማንኛውም የሃይማኖት፣ የዘር፣ ፆታ ወይም የሌሎች ሁኔታዎች ወገንተኛ ሳይሆን ሴኩላር እንደሆነ ተመልክቷል።

2.3 በትምህርት ቤቶችና በትምህርት ተቋማት እነዚህን የዜጎች መብቶች የሚፃረሩና በሌላ ሰው ነፃነትና መብት ላይ ችግር የሚያስከትሉ ማንኛውም እንቅስቃሴዎች በማናቸውም መልኩ ሊካሄዱ አይችሉም።

2.4 ት/ቤቶችና የትምህርት ተቋማት የመማር ማስተማር ሂደት የሚከናወንባቸው የዕውቀት መገንቢያ ማዕከላት በመሆናቸው የሁሉንም እምነት ተከታዮች በእኩልነት ማስተናገድ አለባቸው።

2.5 በት/ቤቶች የዚህ ወይም የዚያ እምነት ተከታይ ነኝ ወይም ነው በሚል በተማሪዎች መካከል ምንም ዓይነት ልዩነት አይደረግም።

3. አለባበስ

3.1 ማንኛውም ተማሪ ወደ ት/ቤት ቅጥር ግቢ ለመግባት ሆነ ትምህርት ለመከታተል የት/ቤትን የደንብ ልብስ /ዩኒፎርም/ ሥርዓት ባለው ሁኔታ ልብሶ መገኘት ይኖርበታል።

3.2 የተማሪ ዩኒፎርም /የደንብ ልብስ/ በማያስፈልግ የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት እንደሁኔታው፣ የሥልጠና ወይም የሙያ ዓይነት በወርክሾፕ፣ በላቦራቶሪ ወይም በሕክምና ትምህርት ተቋም ሙያው ወይም ሥልጠናው የሚፈልገው ዓይነት የአለባበስ ሥርዓት መከበር ይኖርበታል።

3.3 ልዩ አስገዳጅ ሁኔታ ካልተፈጠረ በቀር በማንኛውም መልኩ የማኛኛውምንም ሃይማኖት የአለባበስ ሥርዓት በትምህርት ቤት ወይም ~~በትምህርት ተቋም መልበስ አይፈቀድም።~~

3.4 የእስልምና እምነት ተከታይ ትምህርት ቤት ተማሪዎች ከዩኒፎርም ጋር ~~የሚመሳሰል ሂጃብ ማድረግ ከፈለጉ ይፈቀዳል፤ ከ"ሂጃብ" በቀር~~ ሙሉ *ጥቁር ልብስ ወይም "ኒቃብ" በትምህርት ቤት ወይም በትምህርት ተቋም መልበስ ፈጽሞ አይፈቀድም።

3.5 በሀይማኖት፣ በሀዘን ምክንያት በተለየ ሁኔታ የትምህርት ቤቱ አስተዳደር ከሚፈቀደው በስተቀር ወንድ ተማሪዎች ነጠላ፣ ጋቢ ወዘተ መልበስ ሻሽ መጠምጠምና ቆብ ማድረግ የተከለከለ ነው።

4. አምልኮ

4.1 በት/ቤት ወይም በትምህርት ተቋማት በምንም መልኩ የማንኛውም እምነት ተከታዮች በቡድን ወይም በህብረት የአምልኮ ሥርዓት ~~መፈፀም አይችልም።~~

4.2 በት/ቤት ወይም በትምህርት ተቋማት የሚደረጉ ማናቸውም ዝግጅቶች ከሃይማኖት ጋር ሊያያዙ አይገባም። ሃይማኖታዊ ዝግቶችም በት/ቤት ወይም በትምህርት ተቋም ሊካሄዱ አይገባም።

4.3 በት/ቤት ወይም በተቋም ውስጥ የተለየ አምልኮ ቦታ መሥራት ሆነ የተወሰነ ሕንፃ ለአምልኮ /ለሃይማኖታዊ ስብሰባ/ መጠቀም ሆነ በቡድን ተሰባስቦ ሃይማኖታዊ ሥርዓት ማካሄድ አይቻልም።

4.4 በማናቸውም መልኩ በት/ቤት ወይም በትምህርት ተቋም ቅጥር ግቢ የማናቸውንም ሃይማኖት ሰበካ ማካሄድ፣ መዘመር፣ መዘየር፣ መፀለይ፣ መስገድ፣ ማኅበር /ፀበል/ አይቻልም።

4.5 ማንኛውም ተማሪ በግሉ የፈለገው እምነት/ሃይማኖት የመከተል መብት አለው። በግሉ የሌላውን ሰው እምነት፣ ስሜት ፀጥታ በማያውክ ሁኔታ የግሉን የህሊና ፀሎት ማድረግ ይችላል። ይህ ግን ድምፅ በማሰማት፣ በመጮህ ወይም የሌላውን ሰው ነፃነትና ፀጥታ በሚነካ መልኩ መሆን የለበትም።

4.6 በ4.5 የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ በከፍተኛ ትምህርት ተቋማትና በአዳሪ ት/ቤት በመመገቢያ አደራሽ በተማሪዎች መኝታ ክፍል ተሰባስቦ መፀለይ አይቻልም።

4.7 በትምህርት ተቋም ግቢ ውስጥ በኳስ ሜዳ፣ በኮሪደር ሆነ መተላለፊያዎች የስግደት ሥርዓት ማካሄድ /ቢሌት/ የማኅበር /የፀበል/ ሥርዓት ማካሄድ አይቻልም።

4.8 የተለያዩ ሃይማኖት መቀስቀሻ ሆነ ከሃይማኖት ጋር የተያያዙ ማስታወቂያዎችን፣ ብሮሸሮችን፣ መጽሔቶችን፣ በራሪ ጽሑፎችን በት/ቤት ግቢ መለጠፍ ሆነ በመቀስቀሻነት መጠቀምና መበተን አይፈቀድም።

4.9 በ4.8 የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ በአዳሪ ት/ቤቶች ወይም በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት የሌላውን ሰው ነፃነትና ፀጥታ በማይነካ መልኩ በግል የመኝታ ክፍል ለግሉ ማንበብ ይችላል።

4.10 መንግሥት ፈቃድ ካልሰጠ በቀር በሃይማኖት ምክንያት የትምህርት ሥራ አይቋረጥም።

5. አመጋገብ

5.1 ተማሪዎች በግላቸው የመረጡትን የምግብ ዓይነት መመገብ የሚችሉ ቢሆንም በከፍተኛ ትምህርት ተቋም ወይም በአዳሪ ት/ቤት ከሃይማኖት ወይም እምነት ጋር የተያያዘ የተለየ መመገቢያ አዳራሽ /ቦታ/ አይዘጋጅም።

5.2 የፍስግ መግቦች ሃይማኖትን መሠረት አድርገው ሊዘጋጁ ይችላሉ።

5.3 ለተማሪዎች የመመገቢያ ሰዓት በሚቀርበው ጥያቄ መሠረት በተቋሙ አስተዳደር በልዩ ሁኔታ ሊወሰን ይችላል። የተለየ የምግብ ሰዓት ልዩ ሁኔታ ካልተፈጠረ በቀር ሊኖር አይችልም።

5.4 ለተለያዩ ሃይማኖታዊ ሥርዓቶች ማክበሪያ በሚል ለተማሪ የተዘጋጀን ምግብ ከመመገቢያ አዳራሽ ውጭ ይዞ መውጣት አይቻልም።

5.5 በምግብ አዳራሽ በመመገቢያ ሰዓት በግል የህሊና ፀሎት ማድረግ የሚቻል ቢሆንም በቡድን ወይም ከአንድ በላይ በመሰባሰብ በጋራ መፀለይ አይቻልም።

6. የትምህርት አሰጣጥ ሂደት

6.1 ዐርብ ዕለት የትምህርት ጊዜ ሰሌዳ በሕጉ መሠረት ጠዋት 5:30 አብቅቶ ከሰዓት 7:30 መጀመር አለበት።